

Az Ige növekedése

Lekció: Lk. 3.21-22, 4.1-13

Textus: ApCsel. 13.4-12

2009. máj. 24.

Gazdagrét

Összeütközés a sötétség erőivel

Az Ige növekedését, terjedését, az első keresztények misszióját követjük nyomon az Apcselben. Mindez nem más, mint a feltámadott Jézus akaratának kibomlása: Menjetek el tehát, tegyetek tanítvánnyá minden népet! Arról hallottunk eddig, hogyan lesznek az apostolok, és Jézus névtelen követői Jézus tanúi a föld végső határáig. Láttuk, hogyan jutott el az evangélium – a Szentlélek egyértelmű vezetése mellett – a nem zsidókhoz, és hogyan lettek közülük is Isten népének tagjaivá. A múlt héten egy nagyvárosi missziói gyülekezetről, az antiókhiai gyülekezetről volt szó. Innen indul ki az a Barnabás és Pál által vezetett misszió, amelynek nyomán számos helyen születtek gyülekezetek a Földközi tenger medencéjében. A ma olvasott szakasz ennek a missziónak az első lépéseiről szól.

Mi történik tehát a Szentlélektől kiküldött tanítványokkal? Az első kép, amelyet Lukács elénk állít nem túl kellemes, bár győzelemmel végződik: Pál összeütközésbe kerül a sötétség erőivel. Pál és Barnabás bejárták Ciprust, hirdették az igét számos helyen. Bizonyára több minden történt ezekben napokban, akár siker, akár kudarc, de Lukács nem ezeket tartotta fontosnak megemlíteni. A pogányok között kibontakozó misszió első története, első képe az összeütközés a gonosz erejével. A mai napon ennek alapján a lelki-szellemi harcról fogok szólni. Miért kikerülhetetlen a lelki harc? Mi a varázslás természete, és hogyan jelenik meg ez a mai világban? Hogyan válik az erők összeütközése a Jézusról való tanúságtétel részévé, az Ige növekedésének, terjedésének alkalmává? Mindezekkel együtt a megszokottnál sokkal több gyakorlati példával fogom megvilágítani e történet ma is aktuális voltát.

I. A lelki harc kikerülhetetlen!

Az előző szakaszban olvastuk, hogy amint a Szentlélek azt mondta az antiókhiai gyülekezetnek, hogy válasszák ki Barnabást és Sault (Pált) arra a munkára, amire elhívta őket, böjtölés, imádság és kézzrátétel után elbocsátották őket. A következő mondatban Lukács újra hangsúlyozza, hogy ők a „Szentlélektől kiküldve” mentek le Szeleukiába, majd elhajóztak Ciprusba. A Szentlélektől kiküldött tanúk pedig azonnal összeütközésbe kerülnek egy ördögi lélekkel munkálkodó emberrel. Ez a szentírói szerkesztés, hangsúly, minta máshol is megjelenik Lukács munkáiban. Jézus, megkeresztelkedése után, „Szentlélekkel telve visszatért a Jordántól, és a Lélek indítására a pusztában tartózkodott, negyven napon át, miközben kísértette az ördög.” (Lk. 4. 1-2). Az Apcsel elején pedig azt olvassuk, hogy a gyülekezet tagjai beteltek Szentlélekkel, bátran szólták Isten igéjét, a hívők egész gyülekezete szívében és lelkében egy volt (4.31kk) – és rögtön utána megjelenik Anániás és Szafira, akiknek a gonosz szállta meg a szívét (ezért akartak hazudni a Szentléleknek, vö. 5.1kk). A minta egészen egyértelmű: ahol Isten Szentlelke kiárad, betölt, elhív és cselekszik, legyen szó Jézusról, Péterről, vagy Pálról, ott egyszer csak megjelenik, vagy lelepleződik a gonosz, aki minden erejével ellen kíván állni Isten

Országának munkájának. A Lélek által ihletett, felkent kezdeményezés, szolgálat a sötétség erőinek az érdekeit sérti. Az összeütközés elkerülhetetlen. Különösen nyilvánvalóvá lesz ez akkor, amikor valami új kezdődik. Ha Pál és Barnabás kudarcot vallanak Cipruson a helytartóval, hátha megrendülnek, hátha nem próbálják majd hatalmasoknak hirdetni az igét, hátha megtorpannak. A Lélektől kiküldött apostolok Jézus hirdetésével a sötétség erőit fenyegetik.

A Jézus Krisztus valóságában élő és járó embernek tudatában kell lennie ennek a harcnak, és fel kell ismernie a kísértő ellenállását ahhoz, hogy eredményesen szembeszállhasson vele. Ugyanakkor élnie kell józansággal és a megkülönböztetés ajándékával is, mert az is a gonosznak tetszik, ha túlzottan vele foglalatoskodunk. Ahogy C.S. Lewis fogalmazott: „*Az emberiség két egyenlő súlyú, de egymással ellentétes tévedésbe eshet az ördöggel kapcsolatban. Az egyik az, hogy nem hisz a létezésében. A másik az, hogy hisz benne, és túlzott, egészségtelen érdeklődéssel fordul felé. A démonoknak mindkét tévedés tetszik, és egyforma örömet jelentenek a materialisták és a varázslók.*”

Vannak általánosan felismerhető, sőt, szinte elvárható helyzetek, minták. Egy-egy Isten Lelkétől ihletett időszak, alkalom, megújulás, elhatározás, elhívás után gyakran tapasztalnak a keresztények szembenállást. Hirtelen megjelenik egy gondolat a fejedben, hogy ez az egész hülyeség, és nem valóság, csak beképzeted magadnak, hogy te valóban az Úrral találkoztál, őt hallottad, ő cselekedett benned. Más esetleg ilyenkor hihetetlen erős kísértést él meg, életének egy már rendezett, Jézus világosságára vitt területe újult erővel jelenik meg. Vannak, akiket megmagyarázhatatlan félelem fog el, pl. hogy valakit el fognak veszíteni. Egyszer csak ott van az agyában ez a gondolat, és nem tudja honnan. Vannak, akiknek családjában egy ilyen Istentől megáldott alkalom után tör ki – rendszeresen – a viszály, a veszekedés. Mégis, mindezzel együtt fontos, hogy ne essünk át a ló túlsó oldalára: nem minden viszály, nem minden kísértés, nem minden félelem, aggodalom, nem minden rossz gondolat a gonosz támadása. Ezt azért is szükséges hangsúlyozni, mert a józanság és megkülönböztetés nélkül könnyen kialakulhat egy olyan lelki hozzáállás, amelyben újra és újra áthelyezzük a felelősséget a Sátánra, és ezért nem vizsgáljuk meg – a Szentlélek világosságában – ezeket a helyzeteket, érzéseinket, önmagunkat. A következő két történet egyértelmű ördögi támadást mutat be.

Néhány héttel ezelőtt egy hétvégén, amint arról már többször beszéltem, cursillón szolgáltam (a cursillo egy három napos, intenzív evangélizációs program, amelynek során – Isten kegyelméből – számosan jutnak hitre, vagy újulnak meg megerőtlenedett hitükben). Egyik este, éppen az elalvás után, álmodtam, és álmomban – csak így tudom fogalmazni – a gonosz jelenlétével találkoztam. Amikor Jézus Krisztus nevében ellene mondtam, azt éltem át, hogy megtámad, hatalmas erővel megbénít, és meg akar ölni. Amint felébredtem, a félelem bénító érzése vett körül. Alig hallhatóan kezdtem el Jézus nevében imádkozni, oltalmát kérni, megvallani, hogy az övé vagyok, és kérni védelmét, jelenlétét az éjszakámra. Ahogy imádkoztam, úgy oldódott a félelem, töltött be Isten békessége, és kaptam egy nyugodt és békés éjszakát. Jézus nevében oltalmunk, békességünk van.

A másik esemény a napokban történt egy testvérünk életében. Egy súlyos vírus döntötte le a lábáról a családot, aminek következtében kórházban is kellett töltenie az édesanyának néhány napot gyermekével. Ezután lett nagyon beteg ő is. A következőket

írta : „Éjjel 2 körül már nagyon szerettem volna aludni, de az elkeseredéstől nem bírtam, csak feküdtem erőtlenül és egyszer csak átvillant az agyamon az a gondolat, hogy ha elalszom, meghalok, hiszen annyira gyenge vagyok, hogy nem is fogok róla tudni, hogy meghaltam. És szerettem volna imádkozni, de nem nagyon bírtam, viszont azt éreztem, hogy nincs is értelme, mert Isten nem akarhatja, hogy ennyire rosszul legyek. Ha meg ezt akarja, akkor nincs is Isten, mert Ő nem lehet ilyen, hogy ennyire sanyargasson. Itt persze eszembe jutott minden jelenlegi helyzetünkkel kapcsolatos dolog, nemcsak a betegség, és azért kezdtem el dühöngeni, hogy nem elég, ami van, még ez is... Aztán hirtelen eszembe jutott Jób, hogy őt is meddig próbálta az Úr. És ekkor egy hang azt súgta, hogy mondjam ki, hogy nincs Isten. Ez egy századmásodpercnyi vívódás volt, amikor átvillant az agyamon, hogy kimondom... de ugyanilyen gyorsan ráéreztem arra is, hogy ez a gonosz. Mintha egy szakadék szélére tolt volna, a lelkemet szorongatva, hogy mondjam ki, nincs Isten. És akkor erőtlenül, de dühösen csak azt mondtam magamban, hogy "takarodj innen, Krisztus meghalt értem a kereszten és pont az ilyenektől mentett meg, mint te". Ezután pánikszerű roham tört ki rajtam elkezdtem zokogni és felébresztettem a férjem, és rövid időn belül megnyugodtam, elaludtam és jobban lettem. És akkor eszembe jutott a gyülekezet is, meg az, amit Dóra betegsége kapcsán mondtál: hogy ezek megpróbáltatások. És arra gondoltam, hogy biztos azért kapjuk mi is, mert szolgálni szeretnék, mert ... mindenki, aki tenni szeretne, megkapja. ... Én még sosem éltem át hasonlót, ezért volt félelmetes és hálát adok Istennek, hogy felismertem, hogy ez micsoda.” Néhány megjegyzés ehhez a történethez: 1. A betegség önmagában nem démoni támadás, de juttathat olyan gyengeségbe, elesettségbe, amit megpróbálhat kihasználni a gonosz. 2. Testvérünk a támadást a szolgálatra való elhívása fényében látta és értelmezte. 3. Életében először ismerte fel így a gonosz támadását, és élt Krisztusban való hatalmával, hogy ellenálljon az ördögnek. Ez a tapasztalat végül hitbeli megerősödéséhez, növekedéséhez vezetett. Éppen az mutatta, hogy valóban ördögi támadás volt, amit átélt, hogy amikor Jézus Krisztus nevében ellene mondott, az lényegében azonnal megszűnt. 4. Mindezt, meggyőződéseim szerint helyesen, annak a nagyobb összefüggésnek részeként értelmezte, amelyben gyülekezetünk imádságban, könyörgésben keresi a Jézus nevében történő gyógyulás kegyelmi ajándékát, valamint az Ige növekedését, a misszió kibontakozását, amelynek során számos betegség, erőtlenség, támadás is ért bennünket az elmúlt időben. A lelki harc kikerülhetetlen – de bennünket azért hívnak Krisztusról kereszténynek, mert az ő felkenetésének részesei vagyunk arra, hogy a bűn és az ördög ellen szabad lelkiismerettel harcoljunk (vö. Heidelbergi Káté, 31.)

II. A varázslás akkor és ma

A sötétség erői, amelyekkel Pálék szembetalálták magukat, egy varázsló és álpróféta, a zsidó Barjézus személyében jelentek meg. Barjézus neve azt jelenti, a szabadítás fia. Ez a Barjézus, vagy görög nevén Elimás, közel állt Szergiusz Paulusz római helytartóhoz, aki viszont hallani akarta az Isten igéjét. Barjézus nem kívánta elveszíteni befolyását, ezért „szembeszállt velük, és igyekezett eltéríteni a helytartót a hittől.” Vajon mi állhatott mindezek mögött?

A varázslás célja a természetfeletti erők kontrollálása, irányítása, általában valamilyen rituálén keresztül (ismétlődő szavak, kifejezések konkrét cselekedetekkel összefüggésben) egy bizonyos cél elérésének érdekében. A szerelem mágia célja valakit megszerezni, a rontás valakinek ártani, vagy valakit tönkretenni. A görög-római világot át meg átjárta a varázslás. Ennek egy meghatározó eleme volt például az, hogy az olyan emberek lelkei, akik a „kijelöltnél előbb” haltak meg, különösen házastárs, vagy gyermek nélkül, még inkább, ha erőszakos halált szenvedtek, hatalmas erővel bírnak. A varázslás során ezekkel a lelkekkel kapcsolatba kerülve még erősebb démonokat tudtak felidézni. A társadalom jelentős része félt a varázsló megköötöző, bűbájos, igéző hatalmát. Az, hogy Szergiusz Paulusz kíséretéhez tartozott egy varázsló, szintén annak jele, hogy a Római Birodalomban ez a mágikus hitvilág a társadalom középpontjában volt jelen és működött.

A varázslás célja a kontroll, az uralom, az irányítás. Nyilvánvaló, ha Pál és Barnabás Jézus Krisztust, mint a feltámadt Urat hirdetik meg, Barjézus félti az ő befolyását Szergiusz Paulusz felett. Nem tudjuk, hogy ő, mint varázsló és álpróféta mi mindent tett, és hogyan gyakorolta hatalmát, befolyását a helytartó felett (pl. jóslással?). De az bizonyos, hogy irányítani akarta őt.

Nem kell sokat kutakodni ma ahhoz, hogy igézéssel, bűbájossággal, boszorkánysággal, szerelem mágiával, rontással, rontás levétellel, jóslással találjuk magunkat szemben. Bárhol fellelhető mindez az ezoterikus piacon, és csak óvni tudunk bárkit attól, hogy magától hajtsa fejét az ezek mögött álló erők igájába. Van azonban, amikor ilyen és ehhez hasonló praktikákon keresztül egy személy, vagy közösség gondolkodásmódját, életvitelét, legmélyebb elkötelezettségeit akarják kontrollálni – és ezt jó felismerni. Két példával illusztrálom ezt.

Az egyik egy fiatal házas asszony, akinek nagyon erős küzdelme volt egy – szintén házas - férfi kollégájával, aki minden áron meg akarta szerezni őt magának. A mindennapi, emberi szinten jól kijöttek egymással, jó kollégák. A férfi életébe egyre erősebben belépett az asztrológia és a kártyavetés, és ezeken keresztül próbálja manipulálni, saját céljaira rávenni keresztény házas kolléganőjét. Az adja kitarató erejét, hogy meg van írva a sorsuk, hogy egymáséi legyenek, az van a horoszkópjában, hogy ő nem hűséges típus, valamint azt adta ki a kártya, hogy új szerelem vár rá. Mindez a meggyőződés folyamatosan megjelenik gesztusokban, elejtett megjegyzésekben, amelyek egyre jobban behálózzák az asszonyt. Az asszony úgy érzi (hónapokon át megy ez a dolog), hogy mindez „megül rajta”, „ellepi gondolatait”, „valami ragad rá”. Férjével, akinek elmondja küzdelmeit, közösen rendszeresen imádkoznak a szabadulásért. Az imádságban felismerik, hogy mindez nem pusztán a férfi flörtöléséről szól, hanem szellemi erőkkel folytatott harc, és ezért ennek fényében imádkoznak tovább. Sok imádság, hosszú harc után lesz végül teljesen szabad a fiatalasszony. Ez is a varázslás, az uralom, a kontroll egy – kevésbé direkt – formája.

Egy másik esetben ezoterikus kollégák próbálták egyre jobban a befolyásuk alá vonni egy keresztény társukat. Ilyen alkalmakkor arra törekedhetnek, hogy egyfajta lelki-szellemi szálát építsenek maguk és a másik személy között, pl. ilyen megjegyzésekkel, hogy te is olyan vagy, mint mi, hasonszörű lelkek vagyunk, „te is boszi vagy”, stb. Ha valakinek – akár keresztény létére – van valami rendezetlen okkult múlt az életében, könnyen sebezhetővé válik (hiszen ha semmi ilyen nincs, kit érdekel, hogy badarságokat

beszélnek). Azt éli meg, hogy miközben ő nem akarja, valami erő mégis húzza, vonja őt ezekbe a hatásokba, és nem bír ellenállni. Tudja, hogy ez rossz, tudja, hogy ő Krisztushoz tartozik, de könnyen megzavarodik, vagy annyira elerőtlenedik, hogy majdnem feladja. A varázslással, démoni manipulációval operáló emberek ezeken a lelki-szellemi szálakon keresztül próbálnak kontrollálni. Amikor az illető keresztény testvérünk közös imádság által szabad lett attól a befolyástól, ami benne rezonált ezoterikus kollégáira, az elsők, akik megdöbbenve érzékelték a „spirituális klíma” változását, éppen ezek az ismerősei voltak. A világ, amelyben élünk, egyre jobban hasonlít a Pál korabeli világhoz, amelyben Jézus Krisztus evangéliumát bátran, világosan, és Szentlélekkel teljes erővel kellett meghirdetni okkultisták, varázslók, különböző titkos kultuszokhoz tartozó között. Lássuk, hogyan ütközött össze Pál Barjézussal.

III. A konfrontáció és következménye

Az összeütközést így adja elénk Lukács: *„Saul pedig, akit Pálnak is hívnak, megtelve Szentlélekkel erősen ránézett, és így szólt: Te mindenféle csalással és gonosszággal tele ember, te ördögfajzat, te minden igazság ellensége, nem szűnsz meg elferdíteni az Úr egyenes útjait? Most íme, az Úr keze rajtad van, és vak leszel, nem látod a napot egy ideig!”* Pálnak ezek a szavai nem kis megütközést kelthetnek a mai olvasóban. Hogyan lehet ilyen kemény? Hogyan tehet ilyet Jézus nevében? Miért nem hívja inkább megtérésre?

Mindezekkel kapcsolatban a következőket kell látnunk. Barjézus vaksága – ami Pálnak ismerős állapot lehet saját megtérése alkalmából – nem végleges. Igaz, hogy nem olvasunk róla többet, de ne tévesszük szem elől az „egy ideig” kitétel! A másik figyelembe veendő szempont az, hogy Barjézus folyamatosan hallgatta Pálék igehirdetését és kitartóan ellenállt annak, erre egészen egyértelműen utal Lukács. Azaz nem arról van szó, hogy valaki nem hisz, és ezért büntetésből azonnal vakká teszi őt Pál apostol. Harmadszor, itt elsősorban nem Pál cselekszik, hanem Jézus rajta keresztül, és erre mutat a *„megtelve Szentlélekkel”* kifejezés. Pál apostol bátor, szókimondó és erővel teli dorgálása Istentől jött, isteni felkenetés alatt történt, amit soha nem helyettesíthet emberi szándék, különösen nem emberi rossz szándék, pl. harag az ellenséggel szemben.

Ennek a mozzanatnak a megvilágosítására egy utolsó történetet mondok el. Tizenöt-húsz évvel ezelőtt történt egy nagy, egyetemisták közötti evangélizáción, hogy magunkkal hívtuk egy lány barátunkat, aki nemrégiben jutott hitre. Vele jött nem keresztény barátja is, aki nem örült barátnője Istenhez fordulásának. Az előadás után álltunk egymás mellett, a leányzó, a barátja, a feleségem, és én. A fiú tajtékozott a haragtól, és telve volt erőszakkal, dőlt belőle a szitkozódó, erőszakos szó, és úgy éreztem, hogy mindjárt nekünk esik. Ahogy ott álltunk és hallgattuk, és éreztük, hogy ebből könnyen valami nagyon rossz sülni ki, egyszer csak mintegy isteni sugallatra azt mondtam: A názáreti Jézus Krisztus nevében hagyd abba! Azt éreztem, hogy a gonosz jelenlétével állunk szemben, és – csak így tudom magyarázni – a Szentlélek megnyitotta a számat, hogy elhallgattassam. A fiú azonnal lecsendesedett, felhagyott a támadó magatartással, majd elment. Ilyen és ehhez hasonló tapasztalatom 2-3 volt az elmúlt majdnem két évtizedben. Ugyanakkor ezek bepillantást engedtek abba, amiről ebben a

szakaszban olvasunk. Hangsúlyozom, mindez csak a Szentlélek egyértelmű vezetése és felhatalmazása alatt történhet, és semmiképpen sem a magunk szándékából.

A történet vége, hogy a helytartó, látva Pál szavainak erejét, és a varázsló, azaz az erőkkal manipuláló elesettségét és gyengeségét, „*hitt, elámulva az Úr tanításán.*” Lukács elénk adta, hogy a Lélek által kiküldött tanúk kikerülhetetlenül összeütközésbe kerülnek a sötét erőkkal, amikor Jézust hirdetik, de azt is bemutatta, hogy nincs olyan név, amely ne hajolna meg Jézus Krisztus neve előtt. Láttuk, hogy ez a történet nem olyan távoli tőlünk, mint az elsőre tűnik. Tekintsünk hát Jézusra, legyünk bizonyosak győzelmében, kérjük, hogy tanítson minket a harcra, és dicsőítsük őt, mert fenséges az egész földön. ÁMEN!